

BAKTRIJSKÉ MOCNOSTI

Říše podél Hedvábné stezky | Dějiny starověku

7. BAKTRIJSKÉ MOCNOSTI:

OBLAST:

- Uzbekistán
- Indie
- Afganistán
- Pákistán

MĚSTA :

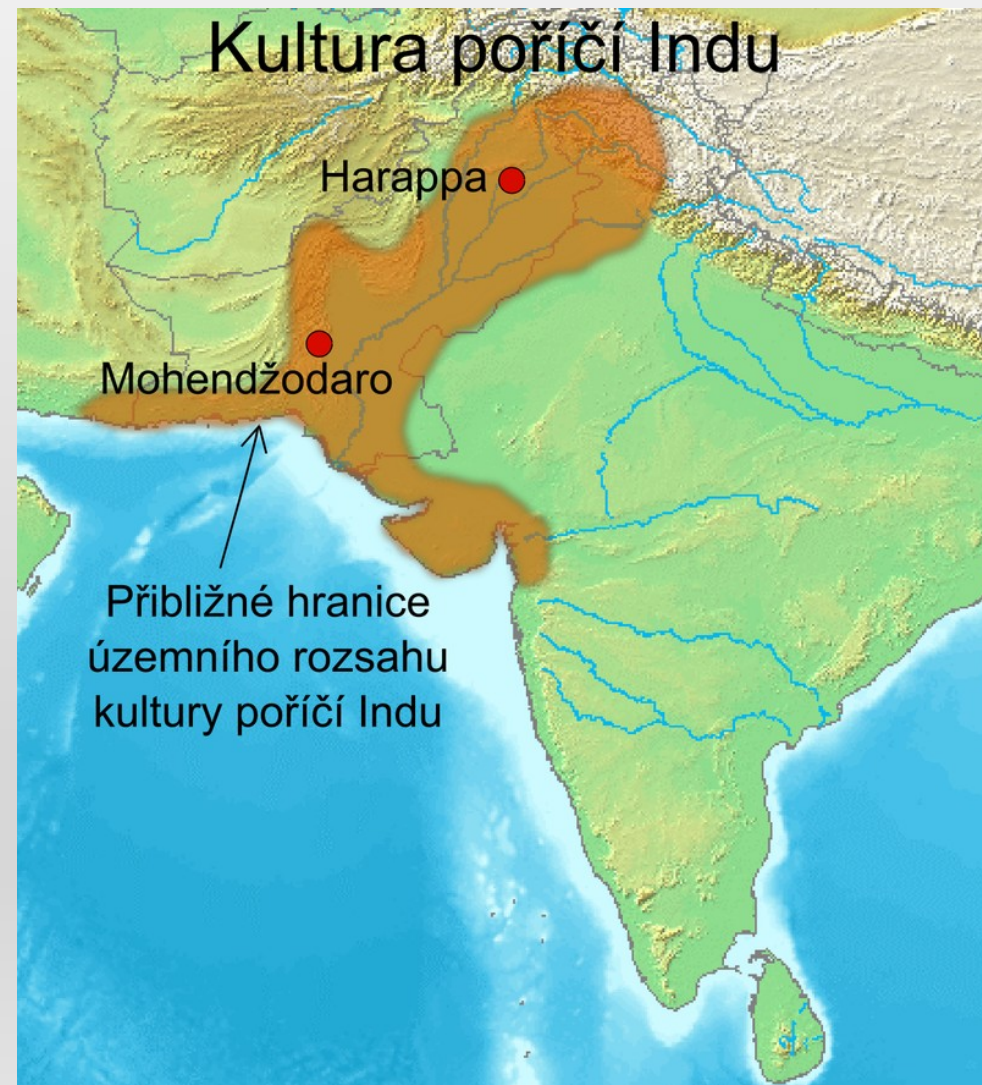
- Balkch
- Samarkand
- Buchara

- ❖ Kušánové
- ❖ Heftalité
- ❖ Sogdijci

HINDÚKUŠ

HARAPPSKÁ KULTURA

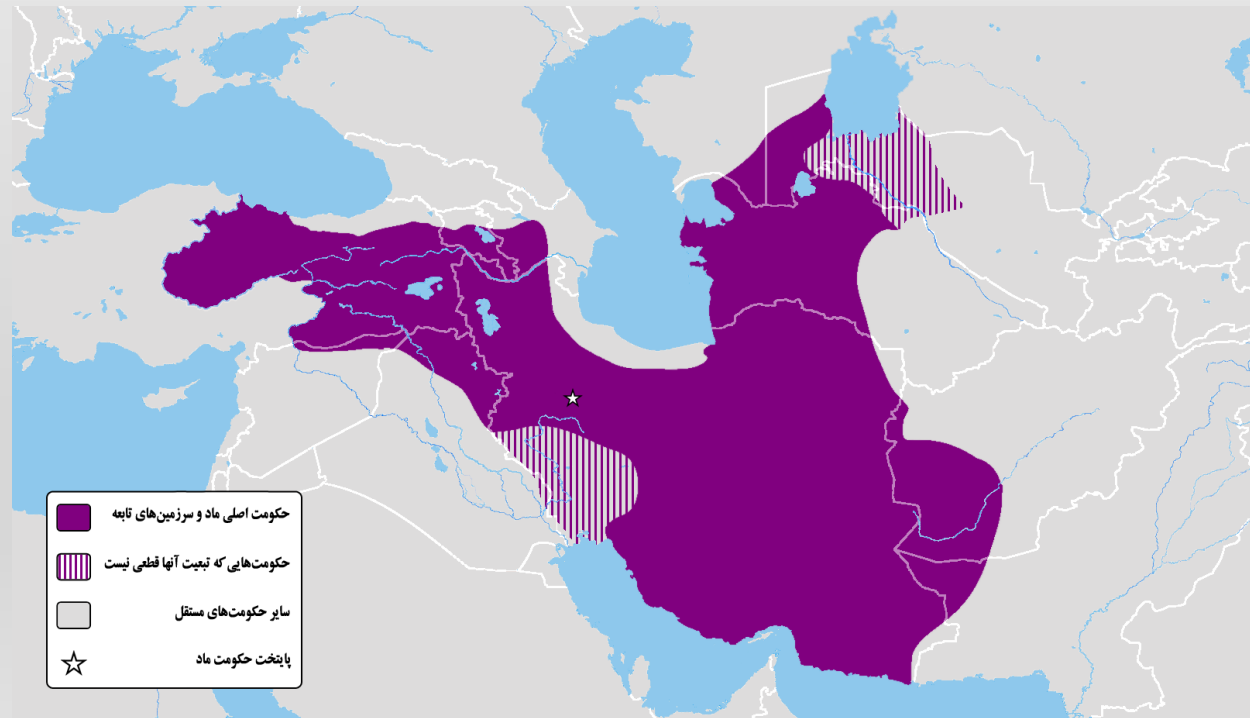
- Starověká kultura nacházející se v povodí řeky Indus, v oblasti dnešního Pákistánu a severní Indie
- Počátky harappské kultury sahají do 2. poloviny 4. tisíciletí př. n. l.
- pojmenována podle lokality Harappa, která byla jedním z hlavních archeologických nalezišť
- Harappská kultura byla známá svými rozsáhlými městskými sídly, pokročilou urbanizací a technologiemi. Její obyvatelé stavěli impozantní cihlové domy a paláce, měli rozvinutý zemědělský systém, využívali kanalizační systémy a měli složitou společenskou organizaci.
- Pravděpodobně jednou z prvních velkých civilizací v historii, ale přesný důvod jejího úpadku zůstává neznámý a předpokládáný úpadek této kultury kolem 1300 př.n.l.

MÉDSKÁ ŘÍŠE

- Po Harappske kultuře, která se táhla až do severovýchodního Afghánistánu, byla oblast obývána íránskými kmeny a kontrolována Médy až do roku 500 př. n. l.

MÉDSKÁ ŘÍŠE

- Médská říše byla starověká civilizace a impérium, které existovalo v oblasti Mezopotámie od 7. do 6. století před naším letopočtem
- Médové vybudovali rozsáhlý systém silnic, který umožnil rychlou komunikaci a obchod mezi různými částmi jejich říše. Mezi jejich kulturní přínosy patří také médský zákoník, který stanovil právní normy pro říši
- Nejslavnějším králem Médů byl Kýros II. Veliký, který v roce 539 před naším letopočtem dobyl Babylón a otevřel cestu perské říši, která pak Médii nahradila jako hlavní mocnost v regionu
- Médská říše měla vliv na mnoho aspektů starověkého světa a její dědictví přetrvává dodnes v podobě jejího vlivu na následující perskou říši a na celkový politický a kulturní vývoj Blízkého východu

ACHAIMENOVSKÁ ŘÍŠE

- Baktrie byla součástí Achaimenovská říše
- Poprvé je zmíněn v Behistunském nápisu, napsaném v c.520 př. n. l.

ALEXANDR VELIKÝ

- V roce 329 přnl dorazil do Baktrie makedonský dobyvatel Alexandr Veliký po hrdinském přechodu Hindúkuše.
- Alexander se tady rozhodl vybudovat nové město, nazvané Alexandria Eschatê, „nejvzdálenější Alexandrie

KONEC ALEXANDRA NÁSTUP SELEUKA

- Když byl Alexandr téměř smrtelně raněn během obléhání města indických Mallianů (začátkem roku 325), řečtí osadníci v Sogdii a Baktrii se vzbouřili a rozhodli se vyrazit domů. Podporovalo je domorodé obyvatelstvo, které se chtělo zbavit
- Nastoupil Seleukos Nikátor
- Velká část Afghánistánu se stala součástí Seleukovské říše následované řecko-baktrijské království protože Řekové a Makedonci žijící v Baktrii byli odříznuti od západu.
- Stali se nezávislým královstvím, vedeným Diodotem:

ŘECKO-BAKTRIJSKÉ KRÁLOVSTVÍ

BOHYNĚ ANAHITA

BALKH

Hlavním městem Baktrie byla Bactra (Balkh) významné město v dějinách zoroastrismu.

KUŠÁNSKÁ ŘÍŠE

- 30–375
- Kušánská říše se rozšířila z údolí řeky Kábul, porazili další středoasijské kmeny
- jejich říše se rozkládala od severu pohoří Pamír až k údolí řeky Gangy v Indii
- Začátkem 2. století za vlády Kanišky - nejmocnějšího z kušánských vládců, dosáhla říše své největší zeměpisné a kulturní šíře a stala se centrem literatury a umění.

- Oblast s významnými archeologickými nálezy prokazující obchodní zapojení Hedvábné stezky v této oblasti
- obchod s kořením z Číny a Arábie
- Obchodníci: Židé, Syřané – prokazatelné proudění náboženských směrů z těchto oblastí
- Důležitý byl zoroastrismus: důkazy na mincích, oltáře, svatyně
- Naleziště v Surkh Kotal
- Kušánské impérium bylo známé svou schopností propojovat různé kultury a náboženství. Většina kušánských panovníků se hlásila k buddhismu, což vedlo k rozkvětu buddhistických uměleckých děl a staveb, jako jsou slavné sochy Buddha v Bámjánu. Zároveň však byla tolerantní vůči jiným náboženstvím, jako je hinduismus a zoroastrismus
- Ekonomika Kušánské říše prosperovala díky obchodním cestám, které spojovaly Čínu s Římskou říší přes území střední Asie a Indie. Z tohoto důvodu byla Kušánská říše důležitým obchodním uzlem

KUŠÁNSKÁ ŘÍŠE

DALVERZIN TEPE

- Dalverzin Tepe je starověké archeologické naleziště nacházející se v severní části Bactrie, v jižním moderním Uzbekistánu

SURKH KOTAL

Copyright Protected Image

MITHRA

- Mithra byl zřejmě považován za božského ochránce kušano-sássanovských vládců
- předal jim jejich moc

ZOROASTRISMUS

- Zoroastrismus je starověké íránské náboženství, které založil prorok Zarathuštra (známý též jako Zoroastrés či Zaratustra) v období kolem 6. století před naším letopočtem. Je jedním z nejstarších organizovaných monoteistických náboženství, které ovlivnilo mnoho dalších vír.
- Základním učením zoroastrismu je koncept stálého boje mezi dobrem a zlem, reprezentovanými Ahúramazdou (Bohem dobra) a Ahriman (Bohem zla). Zarathuštra učil, že každý člověk má svobodnou vůli a volbu mezi dobrými a zlými činy. Cílem života je pomáhat k převaze dobra nad zlem.

AHURA MAZDA

BUDDHOVÉ Z BÁMIJÁNU

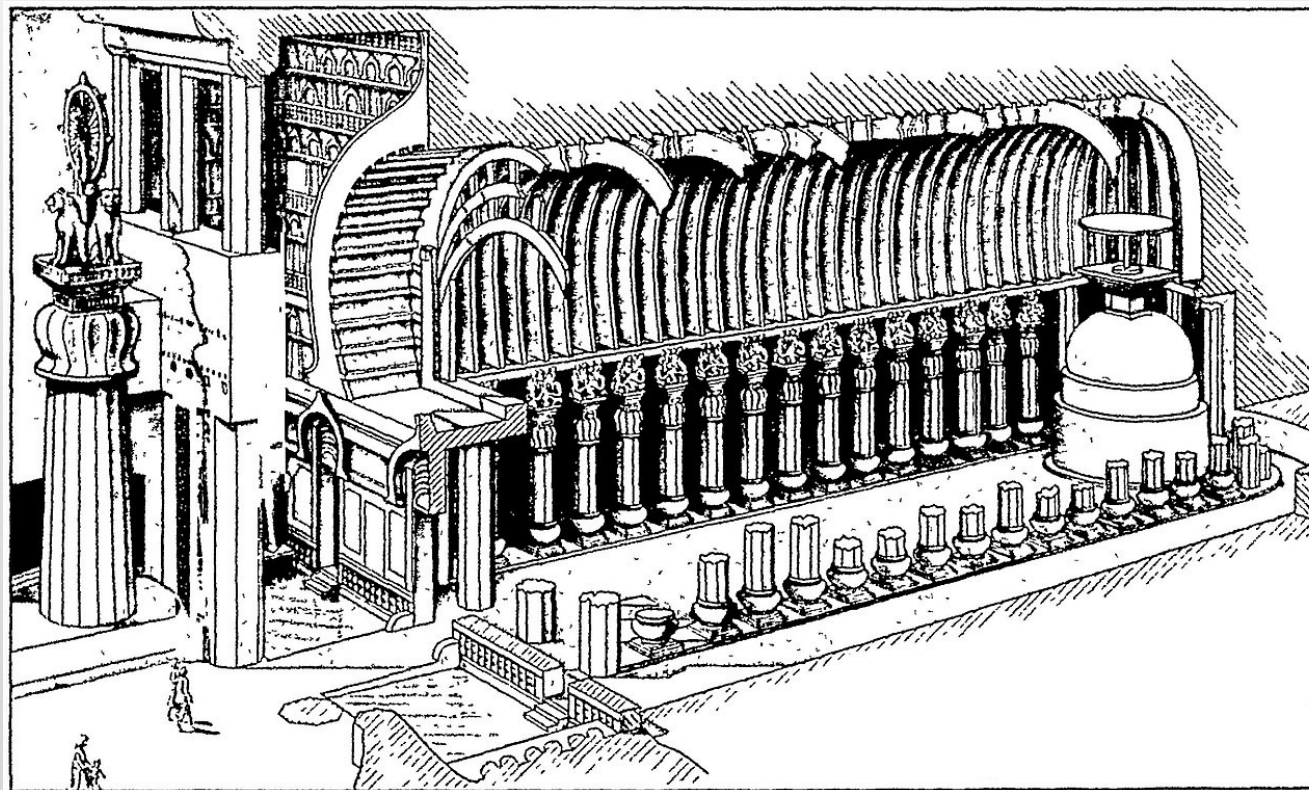

LOKOTTARAVĀDA

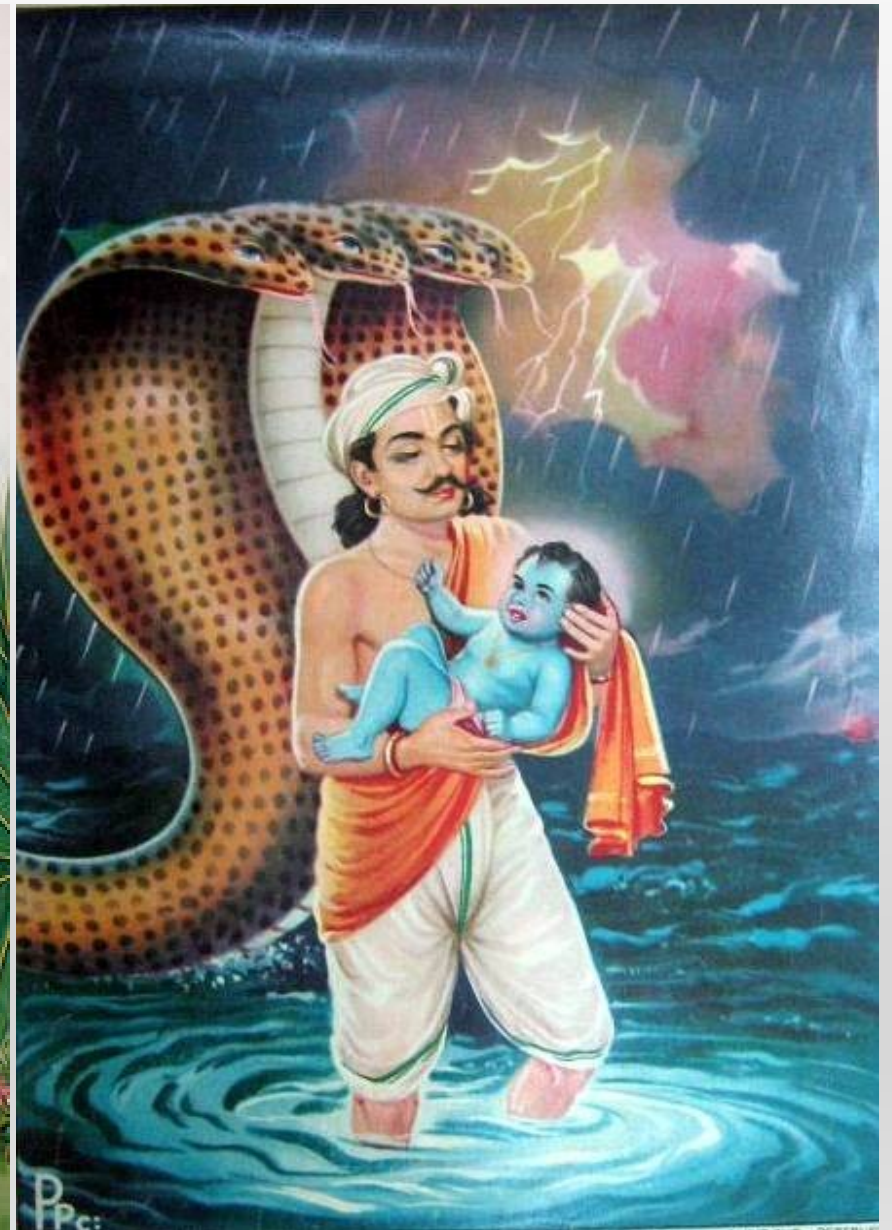

SHIVA A NANDI

15 अर्चन

HEFTALITÉ

- Kočovníá říše
- 5.-8- století
- Oblast: Afgánistán, Pákistán, Indie
- Hefthalité se stali významnou mocností na území dnešního Afgánistánu, severní Indie, Iránu a střední Asie. Jejich impérium bylo známé svou vojenskou silou a invazemi do sousedních oblastí
- V polovině 5. století n. l. Hefthalité dobyli a obsadili centrální Asii, včetně Sogdiany a Baktrie. Poté směřovali k západu, kde se střetli s Byzantskou říší a sásánovským Perským impériem. Jejich invaze do Persie byla velmi ničivá a způsobila značné problémy sásánovské říši
- Arménské- Hephthal, Hep't'al, Tetal, Kushans.
- Řecké - Εφθαλιται (Hephthalites), Αβδελαι (Abdel/Avdel)
- Syrské - Ephthalita, Tedal.
- Perské - Hephtal and Hephtel
- Indické - Hūna.
- Čínské - Ye-da, Ye-dien, Idi, Yeta-i-lito.
- Arabské - Haital, Hetal, Heithal, Haiethal, Heyâthelites

- Hefthalité byli známí svou agresivitou, ale také jejich schopností přijmout a integrovat dobyté populace a kultury. Přestože byli převážně nomádi, došlo k určitému smíšení jejich kultury s kulturami, které ovládali
- Jejich moc však postupně oslabovala. Koncem 6. století jejich impérium stagnovalo a začalo se rozpadat pod nájezdy sásánovského krále Chosrau II. a nástupu silnějších kočovníků z východu. Kolem roku 560 n. l. byli Hefthalité poraženi a rozptýleni, což vedlo k ukončení jejich politické existence. Nicméně někteří z nich se zřejmě asimilovali s místními obyvateli a jejich kultura a genetický vliv mohl přežít v regionu

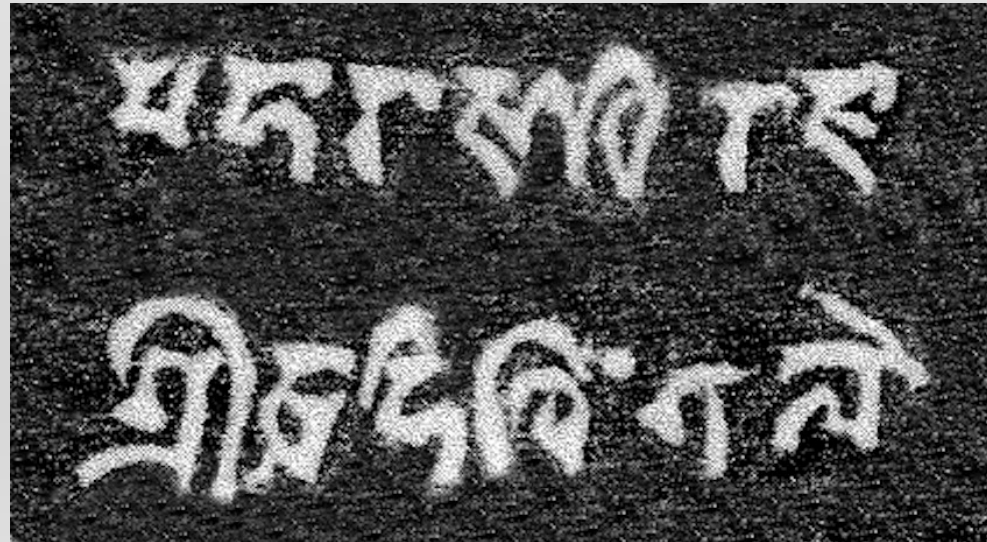
DYNASTIE SHAHI

- Kábulského údolí (ve východním Afghánistánu) a staré provincii Gandhara (severní Pákistán a Kašmír) od úpadku Kushanské říše ve 3. století do počátku 9. století
- Toto místo Süan-cang navštívil

KHINGALA

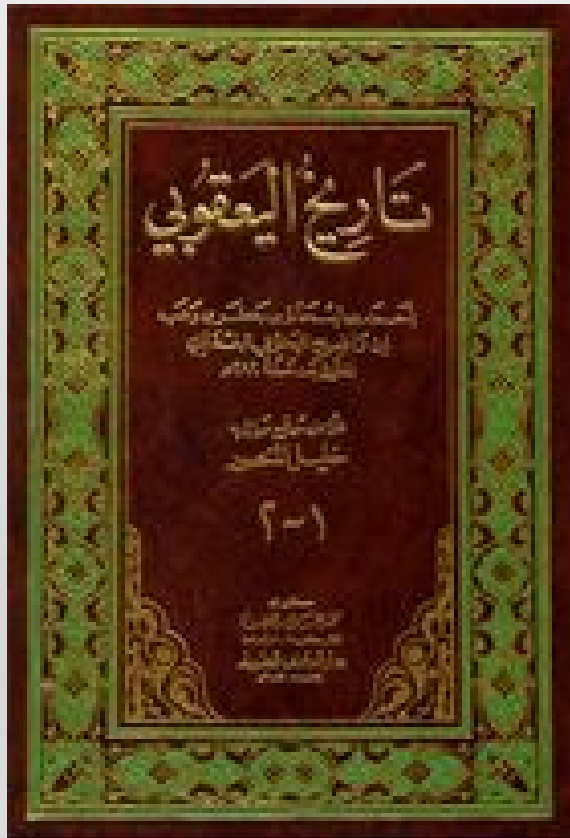

BALCH

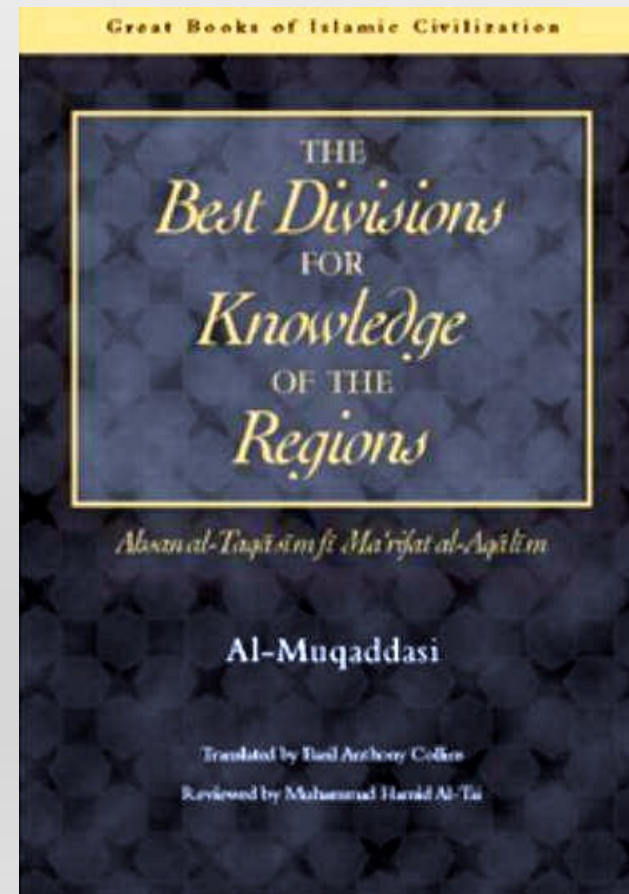
- starobylé město s 2500 let dlouhou historií, které se nacházelo na pláni mezi pohořím Hindúkuš a řekou Amu Daryou (historicky známou jako Oxus) na severu Afghánistánu
- “matka měst“
- Balch ležel na hlavních trasách Hedvábné stezky
- Roku 1220 mu Čingischán zasadil ránu ze které se už nikdy nevzpamatovalo
- sídlo vlády se posunulo o 20 kilometrů jižně do Mazár-e Šarífu

PRAMENY 9/10 STOLETÍ

- Al-Jakubi

Al-Maqdisi

TAMERLÁN

- 14. století vytvořil obrovskou Timurovskou říši rozkládající se především na území dnešního Íránu, Turkmenistánu, Uzbekistánu a Afghánistánu s hlavním městem Samarkand
- vybral si Balch, aby zde vyhlásil jeho nástup na trůn tzn., že po mongolském zničení se město obnovilo (nové budovy)

KHWAJA ABU NASR PARSA

- postavená v roce 1462/63 na počest významného teologa a považovaná za jeden z nejlepších příkladů pozdní timurovské architektury.

MAZÁR-E ŠARÍF

NOWRUZ

- Jeden z nejstarších svátků
- Slaví se: Afganistán, Írán, Turecko, Sýrie...
- Tento rok: 20.3.2024
- Svátek jara

BASIR SEERAT 3rd Eye

3rd Eye Photojournalism Center

SUMALAK

SAMARKAND

SOGDOVÉ

- starověká kultura existující zhruba od 6. století př. n. l. do 10.- 11. století.
- Sogdijské kolonie byly založeny po celé délce obchodních cest
- Sogdijské dopisy byly objeveny v letech 313-314 n. l., poskytují důkazy o síti obchodníků ze Samarkandu, kteří se dostali až do Číny
- Obchodovali s drahými kovy, kořením a látkami
- Sogdijské nápisy severním Pákistánem svědčí o jejich aktivitě na trasách i na jih do Indie

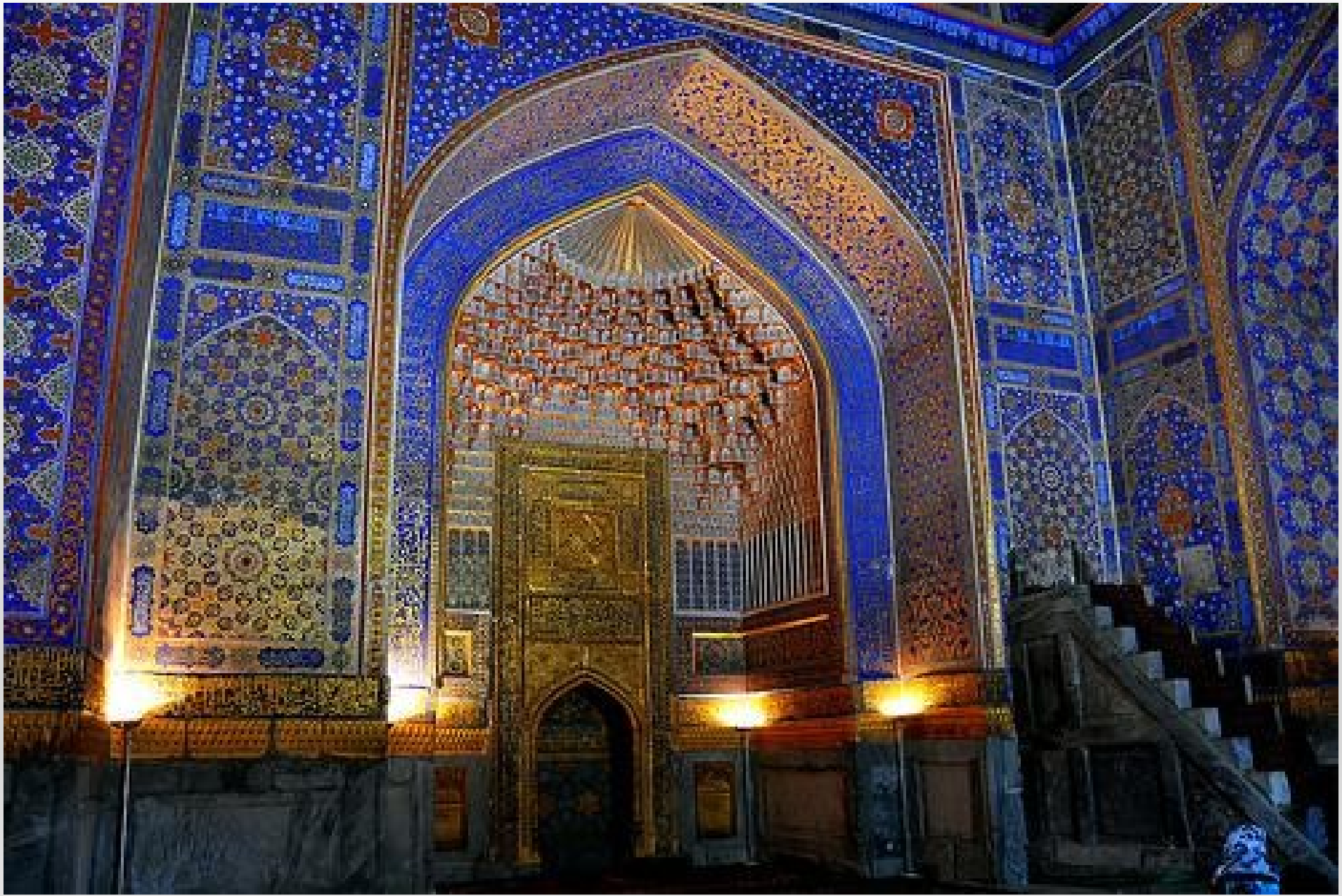
SHAH-I-ZINDA

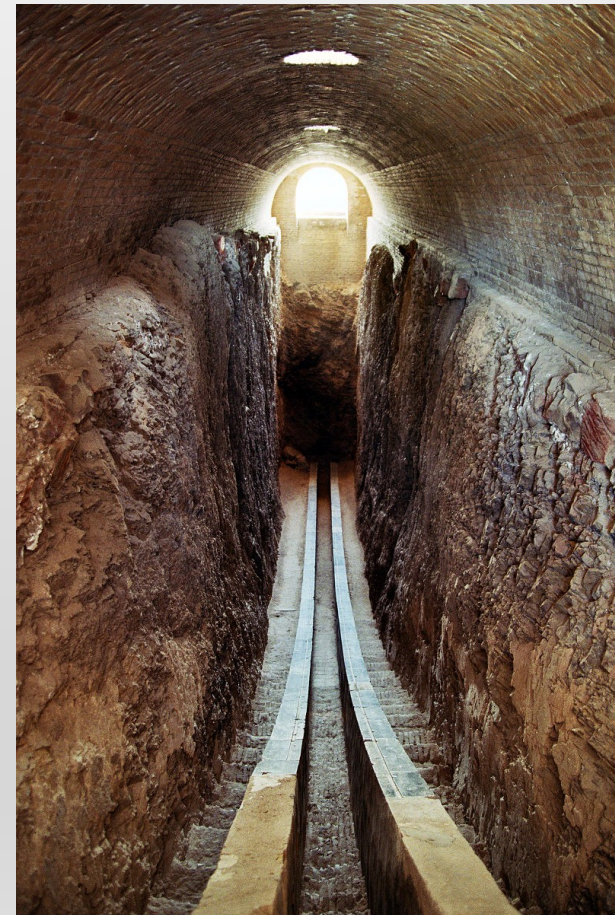
MEŠITA BIBI-KHANYM

HVĚZDÁRNA V SAMARKANDU

PAŇDŽÁB

MUGHALSKÁ ŘÍŠE

SIKHSKÁ ŘÍŠE

- Randžít Singh zvaný Lev z Paňdžábu byl sikhský válečník, zakladatel a první vládce Sikhské říše

